



**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,  
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis  
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,  
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus  
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de  
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,  
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de  
Lugduni, 1669**

Qualiter professio nulla ratificari possit, & rata esse censeatur. punct. 5.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

In explicacione huius obiectiois stat integra difficultatis solutio. Concedo in traditione illa duo interuenire, & traditionem Religioni factam, & promissionem de castitate, paupertate, & obedientia seruanda. At ita sunt connexa inter se, & conuenienter traditioe promissionem corrumpere necesse sit. Quia ut nemo præsumit intentionem habere se obligandi ad seruandam paupertatem, castitatem, & obedientiam extra Religionem, sed in Religione. Ergo cessante religio statu corrumpit illorum votorum obligatio, nisi expressè de contraria voluntate constet. Solum ab hac regula excipiendus est casus coniugati, qui bona fide professionem irritam fecit, quem text. in c. placet, c. quidam, præsumit voluntatem habuisse se obligandi ad castitatem seruandam quantum commodè possit etiam si professio non subsistat: cui præsumptioni in foro conscientie standum est dum de contraria voluntate non constat, non autem præsumit voluntatem habuisse se obligandi ad paupertatem, castitatem, & obedientiam; quia hæc extra religiosum statum raro promittuntur, & minus aptè obseruantur. Obligatio ergo obseruandi castitatem in dicto casu non ex professione inualida ortum habet; quia quod nihil est, nullum producere potest effectum, sed ex voluntate professioni inualida adiuncta, & ab illa distincta, quam ius præsumit habere coniugatum bona fide profitentem. Extra hunc casum non credo præsumptionem esse extendendam; quia est rigorosa præsumptio, & contra communem modum operandi, & nullum in iure fundamentum habet. Quod clarius conuincitur, si aduertamus professionem coniugati non esse ipso iure naturæ nullam, sed iure tantum positum, ipsi iureque ius positum irritare, seu non acceptare illam professionem quoad traditionem, emissionemque votorum paupertatis, & obedientiam, acceptate verò illam quoad votum castitatis. Cum autem hæc acceptatio in aliis professionibus inualidis non requiratur, sed potius de nullitate illarum absolute constat, nulla ex illis relinquatur, nec a iure relicta præsumitur. Et quidem in professione inualida ob defectum ætatis, vel integri anni nouitatus. Sanch. l. 5. sum. c. 4. n. 103. affirmat & bene tanquam omnino certum, nullam relinquere obligationem, ut expressè deciditur à Trid. sess. 25. c. 35. de Regular. ibi professio antea facta sit nulla nullamque inducat obligationem ad alicuius regulæ, vel Religionis, vel ordinis obseruationem ad alios quouicunque effectus.

3. Quoad secundam obligationem ratificandi professionem attinet, credo nullam habere se inualidè professum, siue bona, siue mala fide professus fuerit; sic docent Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 7. n. 38. & 39. Henriq. l. 11. c. 11. n. 11. Lessius l. 2. cap. 41. dub. 7. n. 67. Suar. tom. 3. de relig. l. 7. c. 7. à n. 6. Ratio est, quia professio est status ita arduus, & difficilis, ut ad illum suscipiendum contra propriam voluntatem obligatus non sis. Dices te non cogi contra propriam voluntatem; siquidem voluntatem saltem in foro externo habuisti religiosi status suscipiendi, & ratione illius cogaris. Sed contra, quia illa voluntas fuit inefficax, & nullius effectus. Ergo ex vi illius voluntatis neque ad obseruationem rei promissæ, neque ad denuo promittendum obligati potes. Et licet in foro externo fuerit efficacax, & effectum præsumatur habere, quia tamen te ipsa non habet, solum in foro externo cogi potes ad illius obseruantiam, non in conscientia, & seculo scandalo. Quod si inthes te non posse probare nullitatem professionis, neque absque scandalo, & periculo maioris damni fugere, & ex alia parte esse obligatum alimenta à religione suscipere, illius priuilegijs uti, tum in recipiendis ordinibus, tum in dispensandis votis, tum in suffraganijs ferendis, quæ vero religioso tantum conceduntur. Respondet in hac perplexitate te gerere posse, ac si verus religiosus existeres, quoties absque graui nota id vitare non potes ob ea, quæ dicta sunt tract. 3. de legib. disp. 1. punct. 26. Quapropter poteris alimenta à religione suscipere, tum in compensatione laboris, & ministerij à te exhibiti, si forte æquale sit, tum animo satisfaciendi quando facultatem habueris ea in parte, qua superauerint mercedem tuis obsequijs debitam. Item poteris ordines suscipere: nam licet Ecclesiasticum præceptum sit neminem ordinari posse, quia verus religiosus sit, vel patrimonium habeat, cessat hoc præceptum, in casu vrgentis necessitatis; sicut cessat præceptum, ne excommunicatus, vel irregularis occultis Sacramenta ministrare, si se excusare non potest absque suo graui damno. Item administrare Sacramenta, dispensareque in voti potes virtute priuilegiorum alijs religiosis concessorum ob eandem rationem, & sic absoluti, vel dispensati, verè dispensati, & absoluti manent iuxta leg. Barbarius, ff. de officio Prator. quia habes titulum coloratum cum errore populi. Tu verò recipere Sacramenta penitentiae, dispensari in votis ab illis, qui solum potestatem absoluendi, vel dispensandi habent comparatione religiosorum non potes, ut tradit Sanch. supra n. 42. quia verus religiosus non es, & absque villa nota te excusare potes, tum manifestando veritatem Confessario, qui in illo foro tibi fidem adhibere debet, tum accedendo ad alios, quorum potestas ad seculares extendatur. Denique suffragia in electionibus ferre potes, & electioni de te factæ consentire,

dum via aperta euadendi tibi non occurrat forte in his omnibus consentit Nauarr. lib. 3. cons. 11. de regular. cons. 5. alias 26. & comment. 4. de Regular. n. 74. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 17. à n. 38. Lessius l. 2. c. 4. dub. 7. n. 67. verum notandum, Suar. tom. 3. de relig. l. 7. c. 2. n. 6.

4. Sed an Religio compellere possit Religiosum, qui tenuit nullitatem suæ professionis nec probare potuit, ut velit, & ex animo ratificet? Suar. d. 2. n. 7. & affirmat tanquam probabilissimum, quia religio habet ius retinendi sic professam. Ergo habet ius, ut debito modo retineat, sed debet, & conueniens modus retinendi religiosum est votorum vinculis, & professione alligare, quia non debet esse retentio coacta, sed voluntaria: non enim religio carior est, sed paradus, neque Deus vult coactum seruum, sed spontaneum. Ceterum est hoc si probabile verius credo cum Nauarr. Lessio, & Sanch. supra relatis, non posse religionem cogere ad veram ratificationem. Nam hæc potestas orti non potest, nisi ex professione. Ergo pro qualitate professionis est potestas. Cum autem professio vera non sit, sed solum præsumpta, potestas cogendi religiosum vera esse non potest, sed solum præsumpta. Diximus verò tradi. de legib. disp. 1. punct. 14. n. 11. Leges in falsa præsumptione fundatas obligationem in conscientia non inducere. Ergo ex vi legis, & præcepti impositi ob hanc falso præsumptam professionem nulla in conscientia induci potest obligatio. Ad idem Religiosus media professione non se tradit religiosi, ut illum compellat ad profitendum, sed vi illum compellat ad obseruandam professionem, ergo solum hanc compulsionem facere potest religio, non illam.

PUNCTUM V.

Qualiter professio nulla ratificari possit, & rata esse censetur.

SUMMARIUM.

1. Professio nulla esse potest ex variis impedimentis.
2. Ad ratificandam professionem debet tolli impedimentum, & adesse nouus consensus, tum professi, tum religionis.
3. Hic consensus debet esse ex nouissima nullitate.
4. Proponitur quædam obiectio, & explicatur qualiter ex parte religionis adesse debet scientia nullitatis.
5. Reuocatio professionis inualidæ inducitur dilatione habitus professorum per quinquennium.
6. An nouitatus repetendus sit, affirmat aliqui si non fuit completus, vel si fuit irritus; secus si completus fuit.
7. Verius est nouitatum in nullo casu esse repetendum.
8. Quid facere debeas, si priori sententia de repetendo nouitatus adhereas?
9. Non est opus repetere solemnitates accidentales.
10. An sic iacite progressus se gerere possit, ac si expressè professio esset.

1. Professio potest esse nulla ex impedimento se tenente ex parte solius professi, vel ex parte solius religionis, vel ex parte vtriusque. Impedimento, quæ se tenent ex parte solius professi sunt, si fide, vel ex metu, aut dolo consentit. Ex parte religionis, si consensit non habens facultatem, vel habens facultatem consentit fide, aut dolo, vel errore substantiali inductus. Impedimenta ex parte vtriusque voco, quæ tam traditionem professi, quam acceptationem recipientis viciant, si ante legitimam ætatem, vel non completo nouitatus anno, vel existente impedimento substantiali, quale est esse coniugatum, & in pluribus religionibus, esse seatum, esse homicidam, esse infamem, &c. professio facta sit.

2. Hæc professio nulla ratificari non potest nisi sublato impedimento, & nouo consensu professi accedente, nouaque acceptatione religionis; quia stante impedimento, & consensu professi nullus fuit, & acceptatio religionis nulla. Tolli ergo debet impedimentum, ut hæc omnia valida sint. Deinde nouus consensus in ex parte professi, quam ex parte religionis esse debet, quia quod à principio nullum est, tractu temporis conualescere non potest. Quod verum est, est impedimentum se tenent ex parte tantum professi, siue ex parte religionis tantum, ex qua unquam parte apponatur impedimentum, totam professionem vitiat. Quod sic explicio. Ponamus consensum professi nullum fuisse eo quod fide, metu, vel dolo consenserit, hac nullitate posita consensus religionis nullus est. Tu quia non potest esse consensus se obligacionem nullam. Tum quia non potest esse consensus se obligandi ad alendum, sustentandum, & regendum eum, qui non obligauit religioni obsequenturum. B contra si ex parte religionis appositum fuit impedimentum, quia carens potestate professionem acceptauit, vel eam acceptauit fide, aut errore dolo, eo ipso consensus professi nullus fuit; quia, nunquam consentus est professus se velle religioni tradere, & obligari, nisi religio se illi obligatum tradat eum retinendi, alendi & gubernandi; est enim professio mutuus contractus, mutuaque religionis, & religionis obligatio; ac proinde vitata una parte vitatur

que vitata manet, & vna reparata, altera reparari debuit, sic docuit. Azor. l. 12. c. 4. q. 7. Basil. Legion. lib. 4. de matrim. c. 25. in fine, & plures relati a Sanc. l. 2. de matr. disp. 32. n. 8. & quando impedimentum afficit tam religioſum, quam religionem defendit pluribus relatis Sanchez d. l. 2. disp. 36. n. 3. c. 4. & latius l. 7. disp. 37. n. 64. Suar. l. 3. de relig. l. 7. c. 1. n. 16. Lessius l. 2. c. 41. dub. 7. circa finem, n. 67. verſ. quarto requiritur.

3. Hinc deducitur non poſſe ratificari profeſſionem, niſi profeſſus profeſſionis ante facta nullitatem cognoſcat. Quia habere non poſſet voluntatem ratificandi profeſſionem, niſi cognoſcat ratificationem poſſibile ſibi eſſe, ſed ratificatio poſſibilis non eſt, niſi profeſſio nulla exiſterit. Ergo non poſſet habere voluntatem ratificandi, niſi nullitatem profeſſionis cognoſcat. Sic Caietan. 2. 2. q. 189. art. 5. Nauarr. com. 4. de Regularib. n. 75. & in lum. c. 12. n. 71. c. in variis conſultiis tit. de Regularib. Azor. 2. p. l. 12. c. 4. q. 7. Sanch. l. 7. de matr. disp. 37. n. 59. Suar. l. 3. de relig. l. 7. c. 1. n. 4. Lessius l. 2. c. 41. dub. 7. n. 60. Laym. l. 4. ſum. tract. 5. c. 5. n. 9. Ab hac tamen regula excipiendum eſt, qui vellet profeſſionem ſuam ratam eſſe, ſi forte à principio fui invalida, ſic enim eſto invalidam eſſe determinatè non cognoſcat, tamen ſub ſtatu poſſibili, & ſub ea conditione eam ratificare intendit, quod ſufficiens eſt ad invalidam profeſſionem ratificandam, vt bene notauit Lessius loco allegato.

Quæ dicta ſunt de profeſſo poſtremo dicenda eſſe de religione, neceſſarium inquam eſſe, vt religio nullitatem profeſſionis cognoſcat, & ea notitia poſita velit profeſſi nouum conſenſum acceptare, & ſe denuo obligare ad profeſſum retinendum, alendum, & gubernandum. Nam cum reualidatio profeſſionis fiat noua religioſi traditione, nouaque religionis acceptatione, & vtraque æque neceſſaria ſunt. Et hæc omnia libera eſſe debeant, neceſſario ſcientia nullitatis, vel illius æquiualens præcedere debet, quod dixerim ob illam voluntatem quaſi conditionatam ratificandi profeſſionem, ſi de facto profeſſio nulla perſiſtit.

4. Quod ſi dicas Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 19. de regularib. præſumit profeſſum ante ætatem legitimum, vel per vim, aut metu tranſacto quinquennio ratificatæ profeſſionem; eaque de cauſa ſic profeſſus non admittatur ad allegandas cauſas nullitatis. De conſenſu autem religionis, & ratificatione illius, vt pote ignara impedimenti nihil ſtatuitur. Ergo in ratificatione profeſſionis ſolus cõſenſus profeſſi, & ſcientia ex parte illius, eſt non conſenſus, neque ſcientia nullitatis ex parte religionis expoſtulanda eſt. Reſpondeo hoc argumento conuincì non eodem modo ſcientiam nullitatis profeſſionis ex parte religionis, ac ex parte profeſſi requiri; tamen ex parte vtriuſque nouus cõſenſus expoſtulerit. Ex parte namque religionis nulla determinata ſcientia nullitatis requiritur, quia conſenſus illius præſtat, quorū profeſſus ſuam profeſſionem ratam habuerit, quod abundè colligitur cum ex dicto loco Trid. tit. 25. c. 1. ad noſtram ſignificatum de regularib. Tum ex c. 1. eodem tit. in 6. quibus in locis profeſſus ante ætatem legitimum conſentit ratificatæ ſuam profeſſionem per continuam habitus profeſſorum delationem, & eorum exercitia nulla mentione facta de acceptatione religionis, & merito nulla fit mentio de acceptatione religionis, eo quod Pontifex ſupremus religionum prælati media religione ſemper acceptat, ſuamque cõſenſum de facto præſtat, quorū profeſſus ſuam præſterit, & religio expreſſe non contrahitur: ſic docuit Lessius lib. 2. c. 41. dub. 7. in fine, n. 61. Sanch. l. 7. de matr. disp. 37. n. 64.

5. Igitur reualidatio profeſſionis invalidæ cauſa quo nouo expreſſo conſenſu non fiat, profeſſione tacita inducitur, nempe delatione habitus profeſſorum, & eorum exercitiis; iis enim ſignis poſitis ius præſumit profeſſum poſt ſcientiam nullitatis ſuæ profeſſionis denuo conſenſiſſe. Sed an hæc præſumptio niti poſſit: annali habitus profeſſorum delationi poſt integrum nouitatus annum non caret difficultate; ſi quidem ea dilatio inducitur tacita profeſſio. At verius eſt delationem per quinquennium eſſe neceſſariam, quia Trid. ſeſſ. 25. cap. 14. concedit intra quinquennium ius reclamandi. Ergo illo durante non præſumit ratificatam eſſe. Neque obſtat tacitam profeſſionem annali delatione habitus profeſſorum induci; quia hoc eſt verum, quando præſumit non poſſet alius animus geſtandi habitum, niſi de profeſſione emittenda, at in eo qui profeſſionem (eſto invalidæ) fecit, præſumit poſſet alius animus geſtandi habitum, quam & ratificanda profeſſione, nempe geſtandi habitum, quia profeſſus reputatur; eaque de cauſa longiorem dilationem habitus ratificatio requirit, quam noua profeſſionis tacite emiſſio. Præterquam quod non ſolent breui tempore impedimenta remoueri, neque eorum noſitia haberi, & ita requiri quinquennium à die profeſſionis invalidæ factæ affirmat Sanch. l. 7. de matr. disp. 37. n. 10.

6. Difficultas autem grauis eſt; an nouitatus repetendus ſit ad hanc reuelationem faciendam? Et quidem quando profeſſio nulla fuit ex eo quod integer annus nouitatus præmiſſus non fuerit, videtur certum præmitti debere: nam concilium ſeſſ. 25. c. 15. de regularib. expreſſe annullat profeſſionem factam ante 16. ætatis annum, & ante expletum annum probationis, quod certè de profeſſione tacita potius quam ex-

Ter. à Caſtro, Sum. Mor. Pars I. l. 1.

preſſa eſt intelligendum. Ergo quovſque annus probationis præmittitur, profeſſio rata cenſeri non poſſet. Et idem eſt quovſque præmiſſus nouitatus irritus fuerit; quia quod nullum eſt, nullum præſtat effectum. Sic Nauarr. lib. 3. conſult. de Regularibus conſ. 5. aliàs 26. n. 17. c. 19. Man. 2. tom. ſum. c. 5. n. 2. Suar. tom. 3. de relig. lib. 7. c. 1. n. 8. Quando verò annus probationis integrè, & valide factus eſt, & profeſſio ob aliquod impedimentum nulla fuit, eſto probabile aſſermet Suar. d. cap. 1. n. 34. non eſſe opus nouum nouitatum irritare, ar probabilius cenſet neceſſarium eſſe; eo quod nouitatus ita profeſſioni præmittendus eſt, vt profeſſio immediatè nouitatum ſuccedat; aliàs interruptione illa, quaſi exiſtens cenſeri debet.

7. Cæterum verius credo neque in vno caſu, neque in alio nouitatum eſſe iterandum, & reualidationi præmittendum. Et quidem quando nouitatus validus, & integer præmiſſus fuit tanquam certum ſupponit Sanch. lib. 7. de matr. disp. 37. n. 45. Quia Trid. ſolum requirit ad valorem profeſſionis, vt illam emittens prius per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione exiſterit. Quod optimè verificatur de eo, qui invalidè profeſſus fuit, & per annum integrum poſt ſuſceptum habitum in probatione exiſtit. Neque inde ſit nouitatum iterandum non eſſe ab eo, qui completo anno probationis nouitatum profeſſionem facere, ſed religionem dimitit, vel ab ea fuit expulſus, & poſtea habitum ſuſcepit; quia de eo non verificatur poſt ſuſceptum habitum, quem profeſſio ſuſcepit, in profeſſione per annum exiſtiſſe. Nam prima ſuſceptio habitus dimiſſione illius omnino fuit extincta, non autem fuit extincta ſuſceptio habitus per profeſſionem invalidam. At quando nouitatus invalidus fuit, aut integer præmiſſus non eſt, ſi tamen per annum ſub habitu religioſo, & religionis obſervatione exiſtit; ea ratione moueor ad aſſerendum non eſſe opus probationis annum profeſſioni præmittendum, interdumque illius renuntiationem hunc caſum minime comprehendit, vt potè in quo ceſſat ſiſis à Trid. ſpectatus. Finis inquam Trid. ſtatuentis probationis annum fuit, vt religio mores profeſſi, & profeſſus auſeritatem religionis factis experiretur. Sed hæc experientia eodem proſus modo habetur, ſive profeſſus ſub titulo nouiti, ſive ſub titulo profeſſi in religione perſiſtat. Ergo eo caſu probatio rigoroſa neceſſaria non eſt. Deinde, ſi annus probationis ad reualidandam profeſſionem neceſſarius foret, deberet profeſſus manifeſtare religioni nullitatem; vt eam in probatione retineret, annus namque nouitatus tam in fauorem religioſi, quam religionis ſtatutus eſt. At dum religio reputat illum profeſſum, nequaquam in probatione retinet, de cuius eſſentia eſt dimittendi probatum, ſi dupliciter, ſed potius retinet illum, quia exiſtimat rite probatum eſſe, nullamque dimiſſionis poteſtatem habere. Debet ergo religio cognoſcere ſe religioſum probare, vt ipſe in probatione ſtate cenſendus ſit. Hoc autem præterquam quod diſſiſſimum eſt, & ſatis durum, admittendum non eſt abſque manifeſto textu, vel ratione, quæ nulla ſunt. Non igitur in eo caſu nouitatus neceſſarius eſt ad profeſſionem ratificandam, & ita tenet Azor. 1. p. inſtit. moral. l. 12. c. 1. q. 6. §. ſi quis, Sanch. l. 7. de matr. disp. 37. n. 47. Lessius l. 2. c. 41. dub. 7. n. 66.

8. Verum ſi quis contrariæ ſententiæ adhareat exiſtimans neceſſarium eſſe profeſſionis ratificationi præmitti integrum nouitatus annum, monere debet prælatum penes quem eſt poteſtas recipiendi, vt cum tanquam nouitatum tractet deſectæ prioris profeſſionis nullitate, quod ſi non ſolum cõſenſus prælati, ſed conuentus neceſſarius ſit, monet Sanch. lib. 7. disp. 37. n. 57. c. 65. vt tacito nomine profeſſi conuentus conuentus expoſtulerit, vel à Pontifice diſpenſatio nouitatus obtineatur.

9. Illud verò eſt omnino certum opus non eſſe ceremonias ſolitas in profeſſione obſeruare, cum hæc non ad eſſentiam profeſſionis, ſed ad ornametum pertineant, Azor. 1. p. inſtit. moral. l. 12. c. 4. q. 7. Sanch. disp. 37. n. 66.

10. An autem hic tacite profeſſus ſui poſſit priuilegiis, ac ſi vere eius profeſſio expreſſa valida fuiſſet? Reſponderet Sanch. n. 67. ſui poſſe quoad res parui momenti, quales ſunt primum locum tenere, primo ſuffragium ferre; non tamen quoad res magnæ conſiderationis, qualiſ eſſet electio actiua, vel paſſiua prælati; tunc enim debet diſpenſationem procurare, & interim ab his officiis, & priuilegiis vtu obtinere, ſi forte abſque nota poſſit. Cæterum aliter diſtinguendum exiſtimo, aut profeſſionis nullitas ſecreta eſt, aut publica; ſi nullitas profeſſionis ita ſecreta ſit, vt nullus ſit timor, quod probati poſſit in foro externo; credo probabile eſſe, ſic tacite profeſſum poſſe omnia munia expreſſe profeſſi exercere, atque adeo eligi in prælatum. Nam eſto in e. nullus de Electione, in 6. prohibetur eligi ad prælatum, qui profeſſus expreſſe nõ fuerit, hic ex benigna interpretatione expreſſe profeſſus reputatus eſt; ſeu verè profeſſus ſit, & quoad Eccleſiã expreſſus reputetur. Secus verò dicendum eſt in his electionibus, ſi nullitas profeſſionis manifeſta ſit, vel facile manifeſtari poteſt, quia neque in re ipſa, neque in iudicio ſermo Eccleſiæ profeſſus expreſſus exiſtit. Nulla ergo cauſa eſt ob quam poſſit electionibus expreſſe tantum profeſſo cõceſſiſſe ingerere, niſi forte ex graui nota reuocetur, dū diſpenſatione procurat, ſic docuit Sua. 1. de relig. l. 7. c. 1. n. 36. c. 37.